

RAFAEL

GLASILO JUGOSLOVANSKIH IZSELJENCEV V ZAPADNI EVROPI

UREDNIŠTVO: HEERLEN, WILESTRAAT 12a, HOLANDIJA

IZDAJEJO: SLOVENSKI IZSELJ. DUHOVNIKI

Štev. 5

MAJ 1934

Letnik IV

MAJSKA ROŽA.

Teško je najti v drugih verstvih kaj enako toplega, vsečloveškega, kakor so majniške pobožnosti, kjer govori srce srcu in se zemlja vzpenja k nebesom. Sicer tudi katoliška Cerkev ni preveč vneta za čustveno stran molitve, ker ve, da človek, ki se da voditi samo čustvom, kaj rad omahne. Vendar pa vse tople ljudske pobožnosti, ki se javljajo zlasti v majniških večernicah, iskreno pozdravlja.

Sleherni večer, ko pade mrak, zovejo zvonovi. Mati nas zove, ljubezni bi nam rada dala. Njen klic je tako topel, tako ljubeč. In k tihi cerkvi, vaški kapelici hite verniki od vseh strani. Starčki in starice srečno tapajo s palicami prvič po dolgi zimi; otroci nosijo rože in ljubezen v srcu; matere hite k Sestri svoji; deklice k Mamici. Dolge vrste src... Majniški zvon in majniška pesem dehtita po solncu, po blaženi sreči. Otroškost, preprostost in vera sijajo z obrazov ljudi. Molitve litanij, kjer prosijo verniki pomoči Njo, ki je Mati, Tolažnica žalostnih, Zdravje bolnikov, Zatočišče grešnikov, Kraljica miru, so globoka prošnja, ki veje iz dna srca. Videl sem materine oči, ki so tožile o križih doma, tožile so Materi. Slišal sem šepet deklic, ki so se ji zaupale; saj so vedele, da je Marija imela ista mladostna doživljanja; razumela jih bo in jim svetovala. Sredi polja sem videl na gabru visečo Marijino podobo, v cvetje odeto. Kdo jo je okrasil? Fant je kosil, pa je natrgal rož. Nič ji ni rekel, nič ni molil; molče je zatal rože: dobra si mu bila in dobra mu boš...

V majniku so vse te rože tako sladko vonjive, najslajša vseh rož pa si Ti, Roža Marija!

Bratje in sestre v tujini, tudi mi spletno venec rož svoji nebeški Materi!

ZDRAVA MARIJA!

Divni kraji, ti slovenski kraji:
s tihimi selišči.

Divni holmi, ti slovenski holmi:
z belimi svetišči.

V selo vsako vtisnjeno je belo
znamenje Device,
v hišo vsako vtisnjeno je njeno
materinsko lice.

Po teh krajih vedno se spomladi
lastavicam stoži,
in je težko radi njih jeseni
oveneti roži.

Kadar pade mrak na trudna sela,
stolpi zaživijo,
in zvonovi dvignejo visoko
blaženo Marijo.

V koči vsaki klije šepetaje
tajnostni studenec,
vsaka hiša — verna svečenica
moli rožni venec.

V eno okno tihoma se sklonim:
O, molite dalje!
Teško bratom je v tujini našim —
molite tudi zanje! Marijan.

TVOJ ZAKLAD.

Ljubljena slovenska hiša,
tiha sredi tujih trat,
ali še spoštljivo hraniš
nad vse dragi svoj zaklad?

Ali še visi pod križem
tvojih dedov blagoslov;
častni hišni rožni venec,
priča tolikih rodov?

Ali še v večernih urah
oče v krogu vseh otrok
z rožnim vencem si pokrije
trde žulje trudnih rok?

Ali še doni po hiši,
ko se vžiga zvezdna noč,
skupni glasni rožni venec,
kot smo čuli ga nekoč?

Ali je še rožni venec
tvojih srečnih dni mejnik?
Ali je še tvoj prijatelj,
tvoj tolažnik in vodnik?

Moli, moli, rožni venec,
ljubljeni slovenski krov!
Zvesto nad teboj počival
bo Marijin blagoslov.

S. Elizabeta.

SEDANJIM IN BODOČIM MATERAMI Spoštuj ženo!

Žalostno spričevalo si daje moderni čas s tem, da vedno bolj pada ugled žene. Živimo v dobi, ko je spoštovanje do žene, pravo razmerje moškega do ženske padlo na tako nizko stopnjo, kot morda še nikoli v zgodovini ne. Kaj je temu vzrok?

Morda to, da žena v javnih službah tekmuje z možem in ga je marsikje morda že celo izpodrinila. Morda to, da žena nastopa na gledališkem odru in po drugih zabaviščih pri predstavah, ki ogrožajo njeno čast, z namenom, da bi moškega privabila k dvomljivim zabavam. Morda to, da so nekatere žene tako zelo lahkomišljene, da se preveč prosto, ženskemu dostojanstvu neprimerno vedejo na potovanju, v gledališču, kinu, gostilni itd. — Nezdrav je tudi pojav, da se skuša ženska povsem priličiti moškemu v javnem in zasebnem življenju, v borbi za vsakdanji kruh. Ženska je drugače ustvarjena kakor moški, njen življenjski cilj je drug. Zato ne gre, da bi v vsem posnemala moškega, ampak mora hoditi svojo pot, ki prija njeni naravi.

Živimo v dobi, ko je moški izgubil spoštovanje pred žensko.

Poglejmo še globlje. Ali ni sramotno, da sramote ženo v šaljivih listih, da nekateri moški v njeni navzočnosti bogokletno in nesramno govore, ne da bi žena ugovarjala? Ali ni žalostno, da v slabih časopisih

slikajo ženo na najgrše načine in da morajo žene zabave moških plačevati s poštenostjo? Ali ni znamenje najhujše izprinenosti, da se dandanes poštena, čista žena ali dekle zasmehuje? Mnogo moških smatra za samo po sebi umljivo, da si smejo privoščiti vsako umazanijo in hudobijo proti ženi in če ona proti temu povzdigne svoj glas, jo razkriče za starokopitno in pobožnjaško.

Tudi žene same izgublajo spoštovanje pred seboj.

Trd boj za gospodarski obstanek je dovolj grenak. Še strašnejše pa je, če začne žena posnemati surovo vedenje propadlih moških in nedostojno nošo brezčastnih žensk, če žrtvujejo svojo čast pri slabih zabavah, če se udeležujejo nedostojnih družb, če mirno poslušajo, kako njihove sestre pripovedujejo neslane šale in pojejo nespodobne pesmi. Res, spoznati moramo, da je to doba, v kateri je satan vpregel vse svoje moči, da bi nečisti greh kar najbolj udomačil. O blodni, nesrečni svet, vstani, dvigni se!

Kdo je tedaj, ki še varuje ženin ugled, ki še čuva nad njeno častjo bolj kot nad najdražjim zakladom? Sveta katoliška Cerkev, ki že skozi vsa stoletja varuje ženo, ona, ki je predvsem postavila najvišji vzor Marijo, mater in devico.

V živem spominu so mi besede, ki jih je govoril duhovnik mladim, a zrelim fantom, ko so stopali v življenje: »V vsaki ženski glejte svojo mater, svojo sestro in nikoli vas ne bo oskrnil greh proti ženski časti!« Globoke besede.

Možje in mladeniči, ki še ljubite in spoštujete svoje matere in svoje sestre, ki še verujete v najčistejšo Mater božjo — spoštujte žene! Spoštujte vsako ženo kot svojo mater in sestrol!

Žene in mladenke, spoštujte možje in mladeniče, kakor svoje očete in brate, za katere molite, da bi bili dobri, zvesti in čisti. Predvsem pa spoštujte same sebe!

Kdor ne spoštuje vsake žene, ta ne spoštuje nebeske Matere, tudi ne svoje matere in sestre.

Žena je po naravi slabotnejša in potrebuje pomoči in varstva plemenitih mož.

GOSPODARSKA KRIZA.

(Članek smo prejeli iz Francije in opisuje predvsem tamkajšnje razmere, vendar ga bodo s pridom čitali tudi drugi slovenski izseljenci. Uredn.)

Gospodarska kriza, ki smo jo naenkrat začutili tudi tu v Franciji, je hujša kakor je videti na prvi pogled in nikakor ne kaže, da bi se v krajšem času ublažila, marveč se bo najbrže še močno poslabšala.

Vzrokov krize je veliko. Glavni in lahko rečem, da na svoj način celo edini, je neurejeno moderno gospodarstvo, če hočete današnji liberalno-kapitalistični red, današnja gospodarska svoboda in toliko hvaljena svobodna konkurenca.

Vsi vemo, kako je že med vojno, ko so industrijska podjetja počivala ali pa delala v zmanjšanem obsegu, pa tudi še po vojski, kako da je primanjkovalo vsakovrstnega blaga, ki je postajalo zato vsak dan

dražje. Denar ni imel veljave, vsak je hotel imeti blago. Kar je trgovec danes kupil, je prodal morda čez en mesec za polovico dražje. Pa tudi kupec je vedel, da bo moral plačati čez en mesec za svoje potrebščine polovico več, zato je kupil kolikor je le mogel takoj, za zalogo, torej več, kakor je trenutno potreboval.

Ker je bilo vsakovrstne izdelke lahko razmeroma drago prodati, so začele po vojski vse tovarne večati svoje obrate, da bodo več izdelale in naredile več dobička, pa tudi čisto nove tovarne so začele rasti kakor gobe po dežju.

Nadalje vojska, ne samo da ni proizvajala toliko izdelkov, kakor bi bilo treba, marveč je uničevala. Tisoče mest in vasi je bilo treba po vojski na novo zgraditi, za kar je bilo treba spet materijala, da so ga tovarne komaj zmagovale.

Zadnja leta se je končno tudi tehnika čudovito izpopolnila. Za kar je bilo treba preje človeških moči, to naredi danes dostikrat stroj, in sicer boljše, hitreje in ceneje.

Delavstvo je zadnja leta brez dvoma boljše živelo ko kmetje. Zato pa so tudi kmečki sinovi začeli zapuščati domačo grudo in odhajati v industrijo, ki jih je v svoji cvetoči dobi rada sprejemala in celo vabila, in še z veliko in drago agitacijo, prav do zadnjega časa.

Vse to pa je povzročalo vedno večjo produkcijo, vedno večjo množino izdelkov, več kakor jih je bilo potrebno, več kakor so jih ljudje rabili in več kakor so jih kupiti hoteli in mogli. Izdelovanje se je zvečalo, potreba izdelkov pa se je, ko so bila velika obnovitvena dela končana, izdatno zmanjšala.

Da izgotovljene proizvode vseeno prodajo, se je začel med nekaterimi tovarnami konkurenčen boj, ki je potisnil cene navzdol, včasih pod proizvajalne stroške. Cene jeklenih izdelkov so padle na primer od 900 do 400 in celo samo 350 frankov pri toni. V železne tovarne naloženi kapital ni zato več donasal takih obresti, kakor svojčas in njihove delnice so sorazmerno izgubile na svoji vrednosti. Mnogo podjetij, posebno tista, katerih obrati so zastareli in so zato proizvajala z večjimi stroški, s to novo nizko ceno sploh ni moglo kriti proizvajalnih stroškov, to je predvsem delavskih plač, in so raje ustavila svoje obrate, to je nehala delati. Njihove delnice pa so izgubile hkrati vso ali skoraj vso veljavo, ker ni nosil denar, ki je v njih naložen, nobenih dividend.

Druga podjetja so se združila v truste, ki po medsebojnem dogovoru držijo cene na umeten način visoko, zato ker nobeden ne sme prodajati pod skupno določeno ceno. Mesarji kakšnega kraja se na primer dogovorijo, da ne bodo prodajali mesa ceneje kakor po 15 frankov kilogram, čeprav njih same velja kilogram morda komaj po osem ali devet frankov. Mislijo si namreč: ljudje meso potrebujejo. Boljše je za nas, da jim ga prodajamo po 15 frankov in tako naredimo pri vsakem kilogramu sedem frankov dobička, kakor pa da bi prodajali po deset frankov in zaslužili komaj po dva franka pri kili. Tako podobno so si mislili prav mnogi industrijci.

Nad nje pa je prišla druga nesreča: njihove zaloge so se začele polniti. Denar, kapital, ki je naložen v zalogah pa je mrtev, ne nosi nobenih obresti. Zato so začela ta podjetja omejevati delo, da se iznebijo tega mrtvega kapitala.

Prav zadnji čas pa je prišla nad Francijo še ena nesreča.

Zaradi razmeroma majhne vrednosti francoskega franka in zaradi po vojski močno moderniziranih tovarn so bili na svetovnem trgu francoski izdelki cenejši, kakor na primer nemški ali angleški, Francozi so mogli ceneje prodajati kakor Nemci ali Angleži, zato so prodali veliko več in njihove tovarne so dolgo časa delale s polno paro. Nenadni padec angleškega denarja pa je naenkrat pocenil angleško blago, tako da je sedaj ceneje kakor francosko in mu je vzelo trg, ljudje je raje kupujejo. Zato je bila s padcem angleškega denarja francoska kriza naenkrat tako silno povečana. Podjetja, ki so pričakovala, da se bodo slabe razmere v kratkem zboljšale, je zadel nasprotno nepričakovano nov hud udarec. Podjetja so sedaj sklicala svoje akcionarje, kaj naj naredi, ti pa so po vsestranskem posvetovanju sklenili večinoma najradikalnejše ukrepe: znižati obratovanje, da ne postanejo njihove mrtve zaloge še večje in znižati delavske plače, da bodo francoski izdelki na svetovnem trgu spet cenejši, kakor izdelki drugih držav.

Poleg industrije je silno prizadeto poljedelstvo. Vsled izboljšanih poljedelskih strojev, so pridobili za svetovni trg z manjšimi stroški veliko več žita, kakor sicer. Saj napravi danes en sam moderen ameriški oralni in sejalni stroj s tremi delavci toliko, kakor pred desetimi leti 50 ljudi in 20 parov konj.

Ti veleobrati torej pridelujejo žito veliko ceneje, kakor naše male kmetije. Zato ga lahko tudi ceneje prodajajo. Ker bo vsak kupil kjer je ceneje, bodo ti kmečki magnati svoje žito mnogo preje prodali, kakor mali kmetje. In ker ga danes kmečki veleposestniki pridelajo že dovolj za vse, bi ostalo kmečko žito neprodano, če bi ga ne hoteli dati kmetje po nižji ceni, kakor jih stane samo obdelovanje.

Da niso povzročile te razmere prave kmečke katastrofe, je morala velika večina evropskih držav z visokimi uvoznimi carinami preprečiti uvažanje tujega žita in s tem padec žitnih cen pod pridelovalne stroške. Jugoslavija je zaradi tega trgovino z žitom sploh monopolizirala, to je enostavno določila po kakšnih cenah se žito mora in sme prodajati.

Kakor je sedaj umevno, tlači današnja kriza vse; kapitaliste, ker so vrednosti njihovih podjetij in njihovih akcij padle, kmete, ker so se in se bodo njihovi pridelki najbrže še bolj pocenili, posebno pa delavce, ker je vzela kriza premnogim izmed njih delo in plače.

Kdo jo je zakrivil? Današnji neurejeni liberalno-kapitalistični družabni red, ki daje posameznikom preveč svobode.

Kdaj se bo končala? To bi bilo za nas najbolj važno.

Nihče ne ve. Danes vemo samo, da je silno huda in še vsak dan hujša.

Ali je kakšna rešitev te strahovite krize sploh mogoča?

Na prvi pogled je celo prav lahka: če obstoji kriza v glavnem v tem, da je na svetu vsega preveč, živeža in vseh izdelkov, in če je drugi važni vzrok krize ta, da je stroj toliko in toliko človeškega dela prevzel, potem bi za odpravo krize ne bilo treba nič drugega, da ljudje za naprej toliko manj delajo, kolikor so doslej preveč pridelali in za kolikor so je nadomestili zadnja leta stroji. Če je bilo na primer treba, da je delal doslej delavec eno h drugemu po osem ur na dan, pa naj dela za naprej samo po šest ur. In če so delali doslej tedensko po šest dni, pa naj delajo za naprej samo po pet. Tako bi vse delavstvo skupno pridelalo ravno toliko, kolikor je za človeštvo potrebno. In če se bodo stroji izpopolnili še bolj, pa naj se delavni čas še bolj zmanjša, na štiri ure na dan in na tri dni v tednu.

Praktično seveda stvar ne bo šla tako enostavno in moramo biti pripravljeni slovenski izseljenci na najhujše. Drugega sveta ni mogoče dati danes nikomur, kakor: če imaš delo drži se ga. In hrani in varčuj. Ali ni žalostno, če je naš delavec odpuščen, ne more dobiti nikjer zaposlitve, pa nima toliko v žepu, da bi plačal svoj potni list, kaj šele vlak v domovino, čeprav je bil sedem let v Franciji in je zaslužil povprečno po 45 ali 50 frankov na siht? Nekateri njihovi tovariši so manj služili, pa so si prihranili v istem času kakšnih 20 ali 30 tisoč frankov. Kako jim bodo sedaj prav prišli! Seveda bo sedaj hraniti težje, ker ni več prav s čim. Z dobro voljo pa se da prihraniti še marsikaj. Pri obleki. Z navadno domačo hrano, žganci in tudi močnikom, ki je svoj čas veljal za steber Kranjske dežele in je zredil močnih ljudi. Predvsem pa bo treba začeti hraniti pri pijači, ki je na toliko načinov naše slovensko prokletstvo.

SV. MALA TEREZIKA DELA ČUDEŽE V JUGOSLAVIJI.

Kadar obiščem Jugoslavijo, z veseljem opazujem, kako se širi v domovini češčenje male sv. Terezike. Skoro v vsaki cerkvi že najdeš njeno podobo ali kip, obdan od cvetja. Ljudstvo čuti, da je ona posebna prijateljica in pomočnica malim, revnim, zatiranim. Zato raste njeno češčenje in zaupanje do nje.

Sv. Mala Terezika bogato poplačuje to zaupanje in je v zadnjem času obilno rosila rože dobrot božjih na njene častilce. Kanonik Don Ivo Ferranti iz Dubrovnika poroča v letošnji marčevi številki »Les Annales de Ste Thérèse de Lisieux« o češčenju male sv. Terezike v Jugoslaviji in priobčuje celo vrsto čudežnih ozdravljenj, ki so se izvršila po njeni priprošnji. V spodbudo Rafaelovim bravcem naj nekatere naštejemo.

Nikola, osemletni sin Vita Vlasiča iz Postranja pri Dubrovniku, je nevarno obolel. Nesrečni starši so veliko premolili pred podobo male sv. Terezike in storili obljubo, da bodo dali krstiti paganskega otroka. Bolezen je napredovala in po mnenju zdravnikov se je bližala Nikoli zadnja ura. Zato so izjemoma dovolili, da je to zadnja noč oče smel ostati v bolnici pri umirajočem sinu. Ob 3. zjutraj se sin nenkrat zbudi kot iz omotice in reče očetu:

»Atek, glej kako lepa gospa je poleg mene.« Oče od začudenja ni vedel kaj odgovoriti, a sin takoj nadaljuje: »Atek, poglej, kako je lepa. Pravi mi, da je mala Terezika, in da je zame Jezusčka prosila, da bom ozdravel.« Očeta so oblike solze, ki so bile ob enem solze hvaležnosti do Svetnice, ki je držala besedo. Zdravega je ves vesel peljal oče svojega sina domov.

Matej Kolunžija, 22 let star, je služil svoj rok pri vojni mornarici v Gružu. Zbolel je nevarno in bil prepeljan v bolnico v Dubrovnik. Ni mogel več govoriti in kmalu je zgubil zavest. Brž so obvestili starše, naj takoj pridejo, ako ga hočejo videti še živega. V neizmerni žalosti, ko ni bilo nobene človeške pomoči več, so se starši obrnili za pomoč k Mali sv. Tereziki. Pri njenem altarju so dali brati zanj sv. mašo in iskreno molili k Svetnici. Še isti dan popoldne mu je odleglo in kmalu je zdrav zapustil bolnico. Vsi zdravniki so izjavili, da je bilo to čudežno ozdravljenje.

Na priprošnjo sv. Terezike je celo čudežno ozdravel neki Turek, Salih Musić po imenu. Slučaj je bil tak.

Salih se je pri delu ranil v roko. Nesreča je hotela, da si je pri tem zastrupil kri. Zdravniki so izjavili, da mu morajo takoj odrezati roko, če ga hočejo ohraniti pri življenju. Lahko si mislite, kako je bilo revnemu mohamedancu pri srcu, ko so mu to povedali. Ves obupan je kričal in jokal. Drugi bolniki so mu rekli: »Salih, prosimo malo sv. Tereziko, da te reši te nesreče.« »Kako bom prosil,« jim odvrne, »ko sem pa mohamedan in ne katolik.« Oni mu pa še prigovarjajo: »Le prosimo, Salih, ona lahko tudi tebi pomaga, ker ljubi vse ljudi.«

Začel je prositi Salih Svetnico, naj mu pomaga. Napravil je tole obljubo: Sv. Terezika, če mi izprosiš, da ne bom izgubil roke, bom takoj prestopil v tvojo katoliško vero.

Komaj napravi to obljubo, že poneha mrzlica in se počuti kar dobro. Čez dva dni zapusti ozdravljen bolnico. Svojo ob-

ljubo je spolnil. Bil je poučen in krščen. Sv. Birmo mu je podelil škof v Dubrovniku in mu dal v spomin lepo podobo sv. Terezike rekoč: »Sv. Terezika ti je izprosila telesno in dušno zdravje. Časti jo in se ji priporočaj. Nikoli te ne bo zapustila.«

To je le par slučajev izmed mnogih, ki so v onem časopisu priobčeni. Častimo tudi mi izseljenci prav prisrčno malo sv. Tereziko in se ji priporočajmo z zaupanjem, da nam pomaga v premnogih dušnih in telesnih zadevah.

HOLANDIJA.

VELIKONOČNO VSTAJENJE.

Spomin lanskega »Vstajenja« je še svež v nas. Saj smo tedaj tako globoko doživljali lepoto naših velikonočnih šeg. Kar vse lepša ti postane tujina, če presadiš nekaj običajev v tujino.

Tudi letos smo praznovali največja, najslavnejši praznik cerkvenega leta kar najslavnejše. Iz vseh kolonij, tudi iz najoddaljenejših Lutterad, so se naši dragi sorjaki pripeljali v Heerlerheide, kjer se je ob 5. zjutraj pričela cerkvena slovesnost po določenem sporedu.

Sodelovala je naša godba iz Brunssuma, mešan pevski zbor iz Heerlerheide pod vodstvom holandskega g. kapelnika. Oboji so s svojim prelepim izvajanjem zelo povzdignili svečanost praznika. Procesija se radi pičlo odmerjenega časa ni mogla razviti izven cerkve, kot se je prvotno nameravalo, temveč le v cerkvi. Med procesijo in pred sv. mašo so zapeli pevci in šolski otroci par velikonočnih pesmi. Med sv. mašo je igrala godba in mešan zbor je zapel tako lepo in točno vedno lepe naše velikonočne pesmi. Kot ena sama družina smo skoro vsi prisotni poklekili k mizi Gospodovi. Velikonočno jagnje nas je združilo in nam podelilo svoj blagoslov. Saj smo že ob času sv. misijona s pomočjo blažega patra dr. Romana Tominca, slekli starega človeka in razorali svojo ledino in se še pri velikonočni sv. spovedi pripravili na to prelepo slavlje. Č. g. Oberžan nam je po globoko zamišljenem govoru vlil v naše duše dih pravega velikonočnega veselja, ki se je prelilo v mir, globok mir v Kristusu. In ko so se pri povzdigovanju zganile zastave vseh obstoječih katoliških društev Njemu-Kralju v pozdrav, nas je Jagnje božje poljubilo — Spravni poljub, poljub miru je zabilisal rane in boje. »Svoj mir vam dam, svoj mir vam zapustim« ...

Šli smo v novorojeni dan s pesmijo v duši »Jezus je vstal od smrti: razveseli se kristjan —« in s poljubom miru in sprave.

PROSLAVA MATERINSKEGA DNE V HEERLERHEIDE.

V mesecu marcu smo se oddolžili materam našim. Dan 18. marca smo si izbrali za proslavo »materinskega dne«. Že lanska proslava nam je bila ena izmed najlepših. Mali naši so ji dali svoj poseben izraz. Oni so povedali v svojem pestrem programu svojim mamicam vse ono lepo, kar čuva sleherni v svoji duši: sveto ljubezen materi-mučenici, svetnici in globoko hvaležnost materi-učiteljici, vodnici naši že izza najmlajših, rosnih let.

Pri letošnji proslavi so sodelovala poleg najmlajših tudi dekleta deklinškega krožka iz kolonij Heerlerheide, Brunssum, Rumpen in Heerlen s petdejanko »Roka božja«. Vse gledalce je globoko pretresel padec, trnjeva pot in prepored mlade Kristine. Za ves trud, ki so ga dekleta položile v igro in za vse njihovo prizadevanje, da bi se čim bolj ugloble v vlogo, smo jim zelo hvaležni, pripravile so nam res lep užitek. Bog jim povrni! Govor č. g. Oberžana nam je obogatil duše, saj smo ob njem doživeli vso veličino matere naše telesne in si ogreli naša srca ob misli, ki nam jih je nanizal o Mariji — naši nebeški materi. Nezabrisna bo ostala nekaterim tudi slika, ki nam jo je podal v svojem govoru o duhovni materi.

SLUŽBE BOZJE V MAJNIKU.

6. majnika ob 9. uri v Lindenheuvel in Chevremont;

10. majnika (Vnebohod Kristusov) ob 9. uri v Gezellenhuis Emma;

13. majnika ob 9. uri Gezellenhuis Eyselshoven in Spekholzerheide;

20. majnika ob 9. uri v Gezellenhuis Emma;

21. majnika (Binkoštni pondeljek) ob 9. uri v Brunssum;

27. majnika ob 9. uri v Nieuw Einde in Nieuwenhagen.

Slovenske večernice bodo:

10. maja (Vnebohod) ob 4. uri v Gezellenhuis Emma;

13. majnika ob 4. uri v Lindenheuvel, po pobožnosti se vrši igra »Roka božja« v Volkshuis, ter nastop šolskih otrok: proslava materinskega dne;

27. majnika ob 4. uri v župni cerkvi v Brunssum.

Razne vesti.

Dopis Zveze jug. društev sv. Barbare v Holandiji. Odbor si šteje v čast in dolžnost, da radi krivih tolmačenj sklepov zveznega odbora poda sledečo izjavo:

Zvest svojemu namenu po § 1. točka 3. društvenih pravil se je odbor zmiraj potrudil takoj, kjer je bilo malo upanja kaj doseči. Dalje hvaležno ugotavlja sledeča dejstva: po posredovanju našega izs. duhovnika č. g. Oberžana in našega kr. konzula g. Duponta v Heerlenu so a) nekatere občine dosedaj redno podpirale naše brezposelne kot svoje občane, b) mnogim ubožnim družinam so občinske ubožne blagajne dajale podporo na izrečno prošnjo č. g. Oberžana. c) Izposlovali so se potovalni stroški v rudnikih, in sicer v državnih rudnikih do zadnje postaje, Oranje-Nassau rudniki do Ljubljane. Rudnik Laura je prvotno določil, da plača samo oženjenim rudarjem le do jugoslovanske meje. Na posebno prošnjo č. g. Oberžana je rudnik ugodil, da plača do Ljubljane vsem, tudi neoženjenim. č) Invalidom in bolnikom so se izposlovali potni stroški iz rudniških ali občinskih ubožnih blagajn. Iz rudniških ubožnih blagajn se je izdala nekaterim še izredna podpora. d) Zveza je na predlog č. g. Oberžana osnovala svojo podporno blagajno, v katero je imenovani sam prispeval čez 100 gold. in iz katere se je po pravilih te blagajne članom podpora izplačevala. Pač pa mora naš odbor na žalost ugotoviti, da je prejšnji od-

bor zlorabil to ubožno blagajno in je iz nje vzel vsoto 25 gold., ter se s tem denarjem peljal v Düsseldorf. Denar torej, ki je bil določen za najbolj revne, je prejšnji odbor porabil za svoje lastne stroške. e) Naš izseljeniški duhovnik pobira vsako nedeljo po cerkvah. Drugi duhovniki porabijo ta denar lahko za svoje potrebe, naš izseljeniški duhovnik pa razdeli ves ta denar med naše uboge izseljence, kar se na željo lahko vsak prepriča. f) Po posredovanju našega kr. konzula g. Duponta v Heerlenu je tudi urejeno, da dobijo naši invalidi in bolniki v Jugoslavijo svojo rento izplačano po najboljšem kurzu. Odboru je čast ugotoviti, da je bilo med naše uboge tudi nekaj obleke in obutve razdeljeno po posredovanju naše učiteljice gđc. Ažman. g) Prošnja za reciprocitno pogodbo je bila od Zveze preko konzulata že večkrat vložena na vlado; pač pa smo iz merodajnih virov poučeni, da na tako pogodbo danes ni misliti, to pa čisto iz enostavnega razloga, ker nima Holandija svojih ljudi v Jugoslaviji. Zveza se je tudi informirala pri rudn. fondu radi eventualnih izplačil vplačanih zneskov, pa je dobila pojasnilo, da se po pravilih, ki so jih sprejeli tudi odposlanci delavcev in v katerih odborih so tudi še vedno zastopani delavci, ne izplačujejo vplačanih zneskov. h) Zveza je tudi dobila pojasnilo, da na podpiranje naših brezposelnih iz Jugoslavije v tujino radi prevelike valutne razlike ni misliti. Kr. konzulat se je tudi že v letu 1932. obrnil na vlado za podporo, pa na prošnjo ni bilo odgovorjeno.

Povdarjamo, da ne obstojajo nikake konvencije, na podlagi katerih bi bili rudniki obvezni dati našim vse te ugodnosti in so sve v tej izjavi navedene socialne ugodnosti, ki jih uživajo naši v Holandiji, uspeh intervencij našega izs. duhovnika č. g. Oberžana in g. konzula Duponta v Heerlenu, katerima odbor Zveze izreka tem potom najiskrenejšo zahvalo za ves velik trud in delo za dobrobit naših izseljencev v Holandiji, kakor tudi »našemu patru« Theotimu in gđc. Ažman, saj je bilo vse njihovo dosedanje delovanje ne-le samo v socialno korist naših izseljencev, ampak predvsem tudi v čast naše domovine, in Zveza smatra samo za grdo agitacijsko sredstvo, če se od nekaterih strani dajejo ljudem napačne informacije. Kakor je pa izključila prejšnjega zveznega predsednika radi pregreškov, ki so bili v stanu vzeti nam pred tujcem naše pošteno ime, tako bode tudi v bodoče pazila na pravilno delovanje, katero ima svoje geslo v društvenih pravilih: Vse za dušni in telesni dobrobit naših izseljencev v čast nam in naši lepi domovini.

Odbor Zveze.

Društvo v Heerlerheide je sklenilo na svojem rednem mesečnem zborovanju: Raznašalec časopisov še ostane Willi Ograiensek, pač pa bosta pobirala članarino Franc Godec in Ivan Kampuš. Nekateri člani so zaostali s članarino, prosimo, da vsi redno plačujejo.

Že dalj časa se nahaja v bolnici član društva iz Heerlerheide g. Anton Drap. Zdravi se v Maastrichtu.

Umrla je 2. aprila Berta Verček, stara 32 let po enoletni težki bolezni. Slovenci

so jo v lepem številu spremili k večnemu počitku. Naj počiva v miru!

Zahvala. Mož pokojne Berte Verček se vsem Slovincem lepo zahvaljuje za darovani venec ob izgubi njegove žene, kakor tudi vsem udeležencem pri pogrebu.

Popravek. V zadnji številki našega lista je bilo pri poročilu iz Brunssuma pomotoma izpuščeno ime društvenega blagajnika g. Jozefa Kupnika iz Brunssuma, Heufenstr. 23.

Pismo iz Nieuwenhagena. O velikonočnih praznikih smo organizirali v Nieuwenhagenu pomožno akcijo za naši dve ubogi družini, katerih očetje so za stalno nesposobni za delo. — V domovino je odšel Alojz Kronovšek, pevske vaje je prevzel g. Belinc iz Chevremonta. — V lepem številu smo se udeležili »vstajenja« v Heerlerheide; na take slovesnosti vedno radi pridemo, ker nas tako poživé. — Za Veliko noč je bila v našem kraju nova sv. maša tuk. domačina g. Römkens. — Lepo število naših rojakov nas je zopet zapustilo, ter odšlo v domovino.

Umrla je v bolnici v Kerkrade dne 9. avgusta gospa Angela Herle iz Nieuwenhagena. Sirota je dolgo trpela. Zapušča moža in žalujčo deco. Bog ji daj večni mir!

Slovenci iz Lutterade so darovali dve sv. maši, in sicer za umrlo Ana Hudales in J. Volavška.

Kr. konzulat v Heerlenu objavlja, da v dne 18. majnika (petek pred Binkoštni) in na Binkoštni pondeljek ne bo uradnih ur.

Istotako konzulat tudi ne bo uradoval dne 4. junija — radi »kermisa« v Heerlenu.

Mohorjeve knjige so že nekateri naročili, a se jih je zelo malo prijavilo. Res je, da je dandanes naš človek popolnoma negotov glede dela in ne ve, če bo še drugo leto tu, a to naj nas ne moti, da se ne bi naročili na Mohorjeve knjige, ker jih vsak lahko potem tudi v domovini sprejme, če jih tukaj naroči.

Pet lepih knjig stane le 1 gold. Javite se takoj pri društvu ali slovenskem duhovniku.

Posestvo na prodaj v Jugoslaviji, pri Mokronogu za ceno 85.000 dinarjev, več pove Zveza jugosl. društev sv. Barbare p/a I. Novak, Roebroekerweg 37. b. Heerlerheide.

Mladi filatelisti pošljite na spodnji naslov znamke iz države, kjer bivate. Vrnem vam druge iz raznih južnih držav. — Za znamke zamenjam tudi razne društvene znake in star denar. — Stanko Gerčar, Trbovlje 1.

Knjige za naše knjižnice je poslala Kr. banska uprava v Ljubljani na naslov tuk. konzulata. Knjige se bodo izročile Zvezi jugosl. društev sv. Barbare v razdelitev na posamezna društva.

Zahvala. Najlepše se zahvaljujem za vse darovano cvetje, duhovne šopke in darove »Zvezi društev sv. Barbare«, g. Kampuševi in hčerki Anici, zastopnici šol. tečajev Rumpen-Brunssum, Heerlerheide in I. deklinškemu krožku, ki sem jih prejela ob priliki svojega godu. Vse, prav vse, vklepam dnevno v svojo molitev.

Vaša M. Ažmanova.

Materinska proslava v Lutterade. Vsem staršem in prijateljem slovenskega tečaja v Lutteradah! Čudno se vam bo zdelo, da

si vas upam v imenu šolarjev slov. tečaja nagovoriti.

Gotovo ste se lanske proslave »Materinskega dne« tudi vi udeležili in se z nami vred veselili prilike, da smo mogli našim mamicam vsaj na tak skromni način izkazati hvaležnost.

Lansko leto je bila materinska proslava 2. aprila. Kako lep praznik je bil to! Saj so naše mamice to tudi zaslužile. Koliko so pretrpele za nas otroke. Pri proslavi smo jih skušali razveseliti z dvema igricama in z deklamacijami in s petjem. Tudi dekleta so igrale. Tudi letos nočemo pozabiti naših mater. Tiho se pripravljamo na ta dan. Potrudili se bomo, da bo program, s katerim hočemo razveseliti vse udeležence čim boljše podan. Tudi dekleta iz I. dekliškega krožka bodo sodelovale s prelepo igro v petih dejanjih »Roka božja«. Izbrali smo si dan 13. maja za to proslavo.

V imenu vseh učencev ste vi, prav vsi iskreno povabljeni. Posebno vabilo bomo še razdelili. — Simončič Frančiška, učenka II. oddelka slov. tečaja v koloniji Luttrade.

BELGIJA.

Eysden. 18. marca so naši Barbarasi v Eysdenu uprizorili veseloigro »Kakršen gospod, takšen sluga«. Nihče bi ne mislil, da so med njimi taki igralski talenti. Kako tudi!? Rudar, z ostro potezo na licu, utrujen in sit premogovega prahu — zdaj oficir-gentleman z vso prožnostjo telesa! Ne verujete? — Pa bi prišli pogledat g. poručnika Mukiča in Šaliča. Videli bi tudi Lipeta in Matička, dva navihana z vsemi »žavbami« namazana tička v ulogah rekrutov, oficirskih puršev in vse ostale igralce, kakor Medvedarja, Radenskega, Erno in Nežiko! To bi se čudili. — Prireditelj je bila prav dobro obiskana. Uprizorjena je bila v prid nabave knjig za knjižnice.

Winterslag. Dne 2. aprila so Barbarasi iz Winterslaga uprizorili kar dve krajši burki: »Ljubosumnost« in »Tihotapci«, obe tako ljubko in odlično. Nastopila sta tudi še pevski zbor iz Eysdena, Waterschaya. Igralci in pevci so bili deležni burnega aplavza in priznanja. Po prireditvi se je razvila domača veselica.

Eysden. Zvonaši iz Eysdena so uprizorili 15. aprila igro »Za tretjo goro«, ki je vsebinsko težka. Dobro izvežbani igralci so nam že ljubi znanci, katere smo že večkrat videli na deskah tukajšnjih odrov.

Zwartberg. Barbarasi v Zwartbergu so si nedavno ustanovili svoj lastni dramski odsek ter bodo v najkrajšem času uprizorili burko »Čarodejna brivnica«. Poleg te igre bodo gostovali pri njih igralci iz Winterslaga, Barbarasi iz Eysdena ter pevski zbor iz Eysdena in Waterschaya, vsi s svojim lastnim programom. Prireditelj se bo vršila najbrž za Binkošti, in sicer v prid novoustanovljene knjižnice gori imenovanega društva.

Na vse te prireditve ste vsi sorojaki iskreno vabljeni. Za skromno vstopnino si pripravite lep užitek in je prebitek prireditelj obrnjen vam v korist bodisi v podpori ali s knjigami.

Umrla je 3. marca 1934 g. Rogovnik Amalija, stara komaj 35 let. Rojena v Škalah pri Velenju. Zapušča moža in dvoje otrok! Pokopali so jo 6. marca v Eysdenu. Bog ji daj večni mir in pokoj!

Začetkom meseca marca se je močno poškodoval naš rojak Ladislav Knez. V rudniku se je utrgala skala in mu zdrobila desno nogo. Nahaja se v bolnici v Leuthu. Želimo mu popolnega okrevanja.

Zwartberg. Po dolgem trpljenju je umrl naš rojak Mlakar Danijel. Njegov pogreb je pričal o njegovi priljubljenosti. Spremljalo ga je na zadnji poti podporno društvo sv. Barbare z zastavo. Na njegov grob so položili venec. Tudi iz šarbonaže so se udeležili pogreba z zastavo. Zapušča žalujočo ženo in otroka. Naše sožalje!

Zahvala. Iz Zwartberga nam poročajo: Tukajšnje podporno društvo sv. Barbare se najpriskrenejše zahvaljuje Kr. poslanstvu v Bruslu za naklonjeno podporo v znesku 720.45 frs. v svrhu nakupa društvene zastave.

Umrl je Umek I. v Zwartbergu, P. Bejaunce 85.

Ob velikonočnih praznikih nas je obiskal č. g. p. Preac iz Leuvena. Imel je službo božjo v Waterschayu, Winterslaga in Zwartbergu. Čutimo prijetno dolžnost, da se č. g. p. Preacu najtoplejše zahvaljujemo za požrtvovalnost in ljubezen, ki mu je velela na to misijonsko pot. Srečni smo bili i mi, da nam je bila dana prilika očistiti si dušo in sprejeti velikonočno Jagnje.

Eysden. Dne 15. aprila nas je ponovno obiskal č. g. Oberžan. Tako smo imeli tudi mi lepo priliko za velikonočno spoved.

FRANCIJA.

Pas de Calais.

Novice. Na torek po Tihi nedelji je smrtno ponesrečil pri delu rudar Vrečko Ivan. Stanoval je v Noyelles s/Lens in delal pri družbi Courrières. Zapušča vdovo. Doma je bil v Gor. Prebukovju na Štajerskem.

Jetika je pobrala na Bruay samskega rudarja Jurgliča Ivana, doma iz Pavle vasi pri Tržiču na Dolenjskem. Na Velikonočni pondeljek je bil ob obilni udeležbi rojakov pokopan.

V družini Jurak v Bruay je umrla 5 letna hčerka Marija. Ostalim naše sožalje, umrlim pa večni mir in pokoj!

Vendar ne gospodari le smrt po naših kolonijah. O Veliki noči so bili krščeni trije mali Slovenci, eden na Bruay in dva v Méricourt.

Splošne razmere. Delavske razmere so slejkoprej slabše. Dela se večinoma v rudokopih po 18 dni mesečno. Drugo praznujemo. Zato nas delovne dni tem bolj gonijo, da nadomestimo praznovanje seveda ne nam delavcem v prid.

Vedno bolj se kaže želja, da bi se nas tujcev radi kako iznebili. Kompanije ponujajo prost prevoz v domovino in še nekaj denarja vsem, ki bi se prostovoljno javili. Nekaterim so tudi že odpovedali delo, a za enkrat dotičnim še ni treba iti. Visi pa vendar nad nami težka negotovost za bodočnost. Res nimamo tu posebnih dobrot, a kos boljšega kruha le imamo, in tega danes ni povsod.

Velika noč. Praznike smo lepo obhajali. Službe božje so bile izredno obiskane in tudi lepo število rojakov je opravilo svojo velikonočno dolžnost. Imeli smo tudi ugodno priliko, ker je prišel pomagat slovenski duhovnik gosp. Skebe iz Merlebacha, za kar mu bodi izrečena prisrčna zahvala!

Bruay en Artois.

Nesreče. Na motornem kolesu se voziti, ni vselej brez nevarnosti. To sta okusila dva naša rojaka, Bolte Gregor in Pungercar Alojzij, ki sta oba dobila resne poškodbe. Zdravita se v bolnici v Bethune. Posebno težko poškodovan je Bolte Gregor. Bog jima daj kmalu popolno ozdravljenje.

Lažje poškodovan na nogi je bil pri delu naš društveni predsednik Simonič Franc, vendar upamo, da bo zopet kmalu zdrav na nogah, ker ga čaka dosti dela za pripravo materinskega dne, ki bo v maju.

Obvestilo. Slovenskega prvega sv. obhajila letos v Bruay ne bo, ker se moramo držati nove škofijske odločbe, da otroci ne smejo pred 11. letom iti k slovesnemu sv. obhajilu. Pač pa bodo opravili prvo sv. spoved in sv. birmo.

Lievín.

Društveno. V okviru društva sv. Barbare se je ustanovil »Dramatično pevski odsek«. Gojil bo dramatično in narodno petje. Želimo mu, da v lepi slogi kulturno deluje med izseljenci.

Društvo bo letos praznovalo svojo desetletnico. Bog ve, če bo dočakalo še drugo, ker novih doseljencev ni več in dosedanji so v strahu, ali jo bodo dočakali.

Šmarnice bomo tudi letos obhajali kolikor mogoče pogosto, ker so nam še lanske v najlepšem spominu. Le pridno se jih udeležujte, zlasti mladino pošiljajte, da se nauči častiti Mater božjo, kar jim bo najboljša opora v življenju in enkrat ob smrtni uri.

Izlet v domovino. Pripravlja se izlet naše šolske mladine v Jugoslavijo. Udeležiti se morejo otroci od 6. do 13. leta, odrasli ne. Stalo bi za posameznega otroka 175 do 200 frankov. V Jugoslaviji so lahko pri sorodnikih ali pa skupno v krajih, kamor bi jih poslal rdeči križ. Priglasiti in plačati polovico stroškov je treba do 28. majnika. Priglase bodo zbirali za to določeni člani društva.

Aumetz in okolica.

Postrgajte stari kvas in bodite novo testo. Prilika za to je bila po vseh kolonijah. Na splošno jih je sv. spoved opravilo precej a jih je bilo tudi dovolj, ki jim je vsaka majhna ovira in poteškoča dovolj, da to svojo krščansko dolžnost odlože zopet za eno leto. Moramo se pa vendar enkrat sprijazniti, da je treba nekaj žrtev tudi za svojo dušo. Brez nič se še figa ne naredi, kaj šele svojo dušo zveliča. V Aumetzu je spovedoval za letošnjo veliko noč g. Zupančič. Mnogi ga imajo še v dobrem spominu, ko je tu pridigal za misijon pred šestimi leti. Tudi to pot je povedal mnogo vzpodbudnega. Nekdo je povedal: »Tako slovesno mi je bilo ko sem šel iz cerkve domov kakor doma na veliki petek.« Pa tudi v Tucquegnieux se je zapeljal malo duše izprašit smeti, ki se naberejo kar brž.

Smrti smo imeli v kratkem kar tri. Pokopali smo v Crusnes-u primorskega Slovence po imenu Mrak. Baje je bil nekoliko vinjen in je padel iz drugega nadstropja čez ograjo pri stopnicah doli na tlak. Obležal je na mestu mrtev. Znanecv je imel obilo in so ga vsi pomilovali. Pripovedovali so, da je imel še do pred kratkim 8000 fr. Ko pa je zvedel, da je deklica vzelo drugega je od žalosti vse zapravljal in začel piti. Zadnje čase skoro še srajca ni bila več njegova. »Bedak«, so rekli mnogi, »toliko preveč je žensk na svetu, da bi se skoro gnoj iz njih delal, ta pa vidi le eno in se zaradi ene tako zapusti.« Pametno res ni bilo vse napraviti, ima pa taka zvesta ljubezen na sebi vendar nekaj kar odobravamo. Želeti bi le bilo, ko bi npr. zakonskim možem bila poznana le njegova žena, ženam pa le njen mož. Mnogo žalostnih razdorov in razdrtih zakonov bi bilo manj kakor jih pa je. Pogreb je bil jako lep ob obilni udeležbi bližnjih Slovencev. Tudi venci pokojnemu na čast so bili poklonjeni. Eden je bil v poljskem napisu, en venec od nekega jugoslovanskega društva pa v francoskem jeziku. Morda zato, da so navzoči Slovenci mogli zvedeti, da tudi darovatelji venca znajo francoski, ne samo Francozi. Naj bi si Slovenci ta opomin vzeli k srcu, da je francoščino dobro znati.

Čez teden dni smo pa v Crusnesu žalovali še za drugim Slovincem Jurijem Črv. Ubilo ga je kar nenadoma ravno pred koncem dela. Ko je zažgal naboj, je šel kakih 40 m stran in se je skrtil za prazen voziček. Polovico glave ni imel zavarovane pa ravno tja ga je pogodil kamen s tako silo, da je čez nekaj ur že izdihnil. Zapušča ženo in šest otrok.

Iz Aumetza se je preselil za stalno na nebeške poljane Jožef Senica. Mlad fant prebrisane in odprte glave pa ga je jetika izpodjedla. Tam vsaj ni brezposelnosti in borbe za vsakdanji kruh. Vsem trem najsveti večna luč.

Za velikonočni pondeljek je pa bilo tako lepo vreme, da nihče ne bi hotel ostati doma, ko bi ga privezal, posebno še, ker so igrali v Tucquegnieux-u Finžgarjevo igro »Veriga«. Rečeno je bilo, da gremo iz Aumetza gledat pa je imel spak svoje prste vmes. Eden ni imel znamke za kolo, drugi pa kolesa ne. Nazadnje so šli le tamburaši in še dva. Bili smo zadovoljni vsi, kar nas je bilo tam. Oni iz Tikenj so rekli, da aumeški tamburaši lepo igramo in se nam je imenitno zdelo, mi smo pa vrnilo dobro z dobrim in smo tudi rekli, da so tikenjski igralci imenitno rešili svoje vloge. Tako je bila zadovoljnost na obeh straneh. Udeležba od drugod je bila precejšnja. Obljubili so, da pridejo zelo radi tudi še drugi, ker je bilo lepo. Torej je dokazano, da hvala aumeških tamburašev ni pretirana. Posebno je vsem ugajalo otroško petje, zlasti tam, kjer so otroci petje spremljali s primernimi gibi rok in nog. Bili so videti kakor podobe iz devete dežele, posebno ker je prihajala nanje iz kino aparata raznobarna svetloba. Eno točko so morali celo ponavljati, prej v dvorani ni hotelo biti kraja ploskanju. Kar je bilo solo pevcev, se lahko reče, da imajo dobre glasove, zlasti deklice bodo lahko še izvrstne pevke. Prireditev je na-

pravilo Društvo Jugoslovanskih Rudarjev na Marini.

Aumetz. Tukajšnje slovensko delavsko društvo je imelo na velikonočno nedeljo lepo uspelo prireditev. K lepemu uspehu je zlasti pripomoglo dejstvo, da je bila prireditev v župnijski gledališki dvorani in ne v gostilni. Kot vselej je tudi to pot za uvod odpel domači pevski zbor nekaj pesmi, izmed katerih so zlasti ugajale naše narodne. Zboru je dirigiral g. Biščak. Sledila je drama »Divji lovec«. Vsi po vrsti so svoje vloge dobro odigrali, še posebno zahvalo pa zaslužita »oče Rihtar« in pa »Tonček«. Gledalcev je bilo dovolj, tako da je poleg moralnega uspeha tudi finančni zadovoljiv. Med odmori nas je kratkočasil tamburaški orkester, katerega je na novo poživil naš izseljeniški duhovnik g. Švelc, ki je tudi igro režisiral. Društvo in ljudstvo je kar zadovoljno z gospodom in kakor se vidi bodo pogoreli oni, ki mu neprestano mečejo polena pod noge. Saj menda še ni preklican pregovor, ki pravi: Kdor drugim jamo koplje, sam vanjo pade.

Tucquegnieux-Marine. Odpusti so prenehali in tudi »praznikov« ni več, a kaj pomaža, ko so pa zaslužek znižali na najnižjo vsoto, kar se je dalo. Na velikonočno nedeljo je bilo precej ljudi pri sv. maši, tako da je naš izseljeniški duhovnik izrazil svojo zadovoljnost in željo, da bi bilo vsako nedeljo tako. Žalibog pa ta želja ni bila uslišana. Na belo nedeljo so namreč bili pri sv. maši zopet samo tisti, ki redno hodijo. Par dni pred veliko nočjo nas je obiskal monseigneur g. Zupančič. Namesto pirhov mu je marsikateri dal svoj mešiček grehov, kar je gospod še z večjim veseljem vzel, kakor kaj drugega. — Na dnevnem redu je sedaj kegljanje. Kantinerji in društva kar tekmujejo med seboj, kdo bo hitrejši in kdo bo več dobil. Zdi se pa, da nobeden ne bo imel »dosti kšefta«. Denarja ni več nikier in kjer ni, še vojska ne vzame pravijo. Bomo pa še drugič kaj povedali.

V Giraumontu se je slovenski cerkveni pevski zbor združil s francoskim in skupno so na velikonočno nedeljo zapeli Foersterjevo latinsko sv. mašo. Šlo je precej trdo pri vajah, ker Francozi niso veliko vajeni štiriglasnega petja, pa so se s posostimi vajami premagale vse težave. Tako je bilo na praznik res moškočno petje, ki je slovesnost lepo povzdignilo. Zanimivo je, da so Slovincem pri slovenskem petju pomagali peti tudi Francozi.

Merlebach.

Ker smo od tu pozabili poslati poročila za marec-aprilsko številko, moramo poseči malo nazaj. Postna pobožnost, sv. križev pot in litanije z blagoslovom, se je vršila vsak petek in nedeljo zvečer ob množični udeležbi. Nekaj posebnega je bilo letos otroško petje, ki so navdušeno prepevali stari narodni napev: O, pridite stvari ...

Od cvetnega petka do cvetnega pondeljka smo imeli mašen misijon v Merlebachu, Jeanne d'Arc in Creutzwaldu. Pridižoval je monsig. Val. Zupančič iz Pas de Calais, ki že osem let opravlja nič hvalno delo izseljeniškega misijonaria v Franciji. Prav lepo in po domače nam je

govoril, da si je hipoma osvojil srca in zaupanje. Zadnji dan je prišel tudi g. Švelc iz Aumetza. Obema gg., zlasti g. Zupančiču na tem mestu: Bog povrnil!

Pri obhodu na cvetno nedeljo smo prvič slišali slovenske molitve iz novega slovenskega obrednika.

Prva slovenska velikonočna procesija Vstajenje v Franciji se je z dovoljenjem škofije v Metz letos vršila v Merlebachu. Mnogi smo dvomili češ, saj ne bo ljudi! Pa jih je bilo okrog 500! Krasno je bilo to velikonočno jutro. Ko so se prikazale bele oblečene deklice s prelepim kipom vstalega Izveličarja in druge s palmovimi vejami v rokah, se je marsikje orosilo oko. Potem pa pritrkavanje, ubrano petje velikonočnih pesmi obeh zborov iz Merlebacha in Jeanne d'Arc... Ko so potem med sv. mašo pevci na koru začeli tisto tako značilno: Jezus je vstal od smrti, razveseli se kristjan... so pritegnili otroci in potem še drugi, kar vsa cerkev. Kako ne bi bilo potem lepo? »25, 20 let že nisem bil, nisem bila pri Vstajenju, zdaj pa čeprav umrjem!« — Bil je res dan, ki ga je naredil Gospod, — Njemu tudi hvala!

Društveno življenje. Kakor je videti, je med društvi vedno več zanimanja za igre. Kar po vrsti se kosajo. Na cvetno nedeljo so gostovali tu igralci in pevci iz Jeanne d'Arc, na belo nedeljo je Triglav nastopil s spevoigro »Kovačev študent«, kar je treba posebej podčrtati, ker je bila to prva spevoigra tu. Kakor je bilo malo premalo priprave, vendar zaslužijo priznanje. V nedeljo 23. aprila ima dramsko prireditev društvo Edinost, v nedeljo 10. maja pa že zopet društvo sv. Barbare. S tem pa bo nemara sezona končana. Vse priznanje tudi g. Simnovčiču, ki vse igre režira.

Majniški izlet. Na mesečnem sestanku 8. aprila je društvo sv. Barbare sklenilo, da priredi običajni letni izlet v nedeljo 13. maja na znani »Spicherenberg«, kjer so se l. 1870 vršile najhujše bitke med Nemci in Francozi. Na povratku obiščemo zelo lepo urejeno in po svoji krasni legi znamenito centralno pokopališče mesta Saarbrücken. Upamo, da nam bo tudi vreme prizanesljivo, ker bi bilo škoda, da nam tako lep izlet splava po vodi.

Dne 10. maja pa priredi isto društvo z dobro znanimi igralci žaloigro iz kmetskega življenja »Užitkarji«. Ker bo to zadnja prireditev v tej sezoni, upamo na splošno in množično udeležbo.

Pevskemu zboru »Zvon« v Jeanne d'Arc na tem mestu iskrena hvala za udeležbo in sodelovanje pri velikonočni procesiji v Merlebachu!

Enako zahvalo društvu sv. Barbare v Creutzwaldu za udeležbo z zastavo.

Prostovoljno je odšlo v domovino pet slovenskih družin iz Merlebacha. Vsi so dobili prosto vožnjo, skupno 20 oseb, običajnih 250 fr. na osebo in prost prevoz pohištva (2 vagona).

Nenadoma je zbolela in po par dneh umrla žena rudarja Kotarja v Jeanne d'Arc. Udeležba pri pogrebu je bila množična. Zapustila je moža in malega sinčka. Naše iskreno sožalje, pokojni večni mir!

SPOZNAVANJE.

(Konec.)

In Andrej ga je tolažil. Bil je preprost človek, rasel je v rovih pod zemljo in je vajen trdih besed dejal: »Kaj bi tisto! Če se vrneš domov, ti bo vse odpustila. Jaz nimam več matere, a če bi jo imel, bi šel jutri domov, že jutri! Kaj boš čakal pomlad! Jesen je, bolan si. Matere ne boš izgubil, dekleta preje!«

Prešli so dnevi, tedni. Štefan je hodil pod zemljo, na nebo so se zgrinjali sivi oblaki in mrzel veter je oznanjal pozno jesen. Časih se je domislil Štefan Andrejevih besed: Matere ne boš izgubil, dekleta preje! Kaj je le mislil s tem? Na Tomaža? Kaj še! Sicer mu ni pisala že nekaj tednov, ampak...

Še jutri ji bo pisal! In ji je res. Potem je čakal dneve in dneve, a odgovora ni bilo. Nič mu ni odgovorila, Bog ve zakaj? Zaradi Tomaža? Alenka! Sklonil se je s čelom do krampa in premišljeval.

»Alenka! Kaj si pozabila name? Kaj de laš?« — »Pletem,« pravi ona, »zima se bliža.« — »Kaj nič ne misliš name? Nič več? O Alenka, jaz pa zmirom mislim nate, v tesnem rovu, v črni noči, zmirom...« — »Pozabi me, Štefan!« pravi ona. — »Nikolil!« — »Moraš. Jaz moram ljubiti Tomaža...«

Tako govori Štefan sam s seboj globoko pod zemljo in mu je hudo. Vanj je legla črna slutnja, grebla je v njem globlje in globlje — dokler se ni odločil:

»Domov pojdem, domov!«

Skozi obširno ravan drvi jeklena pošast zapuščajoč za seboj gorečo gorivo...

Ob okna hropečega vlaka bije dež. Štefan sedi sključen v kotu, srce mu podrtava — domov gre, domov! Kakor se je Štefan veselil tujine, tako je spet zahrepenel po domovini. Vlak drvi, ampak Štefanu se zdi, da vozi počasi, vse prepočasi, kadar gre pot domov, zdi se mu, da se vozi v velikem krogu, zunaj je tema, noči kar noče biti konec.

Ko pa se jame svitati, zagleda Štefan zunaj zelene travnike. Tudi polje zagleda, pravo polje. Na njem kopljejo krompir in tam nekje zagleda ženske, ki ga spravljajo na vozove. Kako se je razveselil! So pač trenotki v življenju vsakega človeka, ko se njegovo srce hipoma razveseli stvari, ki mu je morda še malo preje tuja, zoprna.

Nebo se jasni, vlak drvi proti jugu dva dni že in dve noči. Kako dolga je pot domov!

Četrty večer je stopil Štefan na domača tla. Pred njim gore luči domačega mesta, hodijo ljudje, ki govore govorico kakor on in nekje zvonijo zvon, o kako sladka je njegova pesem!

Naslednjega dne je odšel že v mraku iz mesta. Časih obstane, pogleda v mrak, v nebo in je srečen kakor še nikoli. Na nebu ugašajo zvezde. Štefan hrope po ozki poti, še dve uri je hoda do Strme Rebrji. Ampak Štefan je slab, noge mu klecajo pa leže v travo, da bi se odpočil. Poigrava se z bilkami, gladi umirajoče marjetice, kakor otrok je. Potem stopi k potoku, pije vodo iz njega in spet hiti dalje, domov, domov...

Pot se dviga. V kalnem soju prebujenega dneva zagleda gozd, tisti smrekovi gozd, v katerem je tolikokrat pela njegova sekira.

Potem začuje iz dalje sladko pesem, pesem farnega zvona. V tem trenutku sklene svoje izsušene roke in klecne na zemljo in moli...

Potem hiti dalje, kakor nekoč od doma, tako hiti nazaj in glej, že zagleda domače travnike, njive, vrt in za njim — srce se mu je stisnilo — pred njim leži njegov rojstni dom. Obstal je:

»Kako sem mogel iti v svet odtod?«

Na nebo se je razlila zarja.

Na sosedov vrt je prišel možak, Štefan ga je spoznal, to je sosed Jernej. Bog ve, ali ga bo spoznal? Ko je sosed Jernej stopil mimo njega, mu je pogledal v obraz in obstal. Nekaj časa je gledal v fanta, nato pa dejal:

»Si, ali nisi?«

»Sem,« je dejal Štefan.

»Če si!« je podvomil sosed Jernej. »Samo glas si prinesel nazaj, kri ti je izsesala tujina. Bolan si, saj sem ti pravil!«

Štefanu je postalo še težje, povsili je glavo in skrnil bolečino. Potem je vprašal po materi in Alenki in sosed Jernej mu je dejal:

»Mati te čaka, zmirom govori o tebi — Alenka se bo možila... Kaj si pa bežal od nje? Tomaža bo vzela, i kaj pa je hotela...«

Težke so bile te besede, kakor udarci kladiv so padale. Štefan je klonil pod njimi in ko je odšel po poti naprej, je v srcu bridko zajokal.

Sosed Jernej je gledal za njim, slutil je njegovo bolečino pa je zmajal z glavo: »Ubogi fant!«

Še njemu je postalo težko.

Na domačem vrtu pa je Štefan dvignil glavo. Čez prag je stopila ženica, ukrivljena je bila in žalostna. Svoje sina ni opazila. Šla je po poti, kjer je bil nekoč odšel njen edinec v svet in si je pokrila obraz z dlanjo. Tam na gričku je obstala in strmela s kalnimi očmi nekam daleč v megleno daljo — Bog ve, kaj se je godilo ta hip v njeni duši...?

Štefan je stal za grmičevjem. Listje je odpadalo pa je pod njegovimi nogami zasuštelo in mati se je zdajci ozrla. V njenih očeh je zagorela luč.

»Mati!«

Opotekel se je k njej... in se jo v vsej bolečini oklenil. Mati ni našla besede, le solze so tekle iz njenih oči.

Odslej je ni zapustil nikoli več; zakaj vanj je leglo spoznanje, da sta zvesti edino mati in domovina in da je tujina kakor lepa žena — zapeljiva in varljiva...

I. Oblak:

ZGLEDI IN VZORI

London ima okoli osem milijonov prebivalcev. Kak hrušč in trušč, kako živahno vrvenje mora biti v takem mestu. Na ulicah na tisoče ljudi, avtomobilov, vozov, od jutra do pozne noči.

Pride nedelja in slika se naenkrat spremeni. Že v soboto popoldne se tovarne in delavnice ob tretji uri zapro; zato že soboto imenujejo Halfholiday, t. j. polpraznik. V nedeljo je mesto kakor izumrlo. Ulice so na pol prazne. Izložbe zaprte. Tudi kočije ne vozijo. Sveta tihota vlada tudi v notranjosti hiš. Trgovine so zaprte. Svoje potrebščine si vsakdo nakupi že v

soboto. Iz hiš se čujejo nabožne pesmi. Časopisi in pisma se ne raznašajo, in pošte počivajo. Mnogi bero sveto pismo in nabožne knjige.

V nedeljo Anglež ne dela. Ruski car Nikolaj I. se je mudil leta 1847. v Londonu. Ogledati si je hotel tovarne firme Nasmith; carjev komornik je prišel v nedeljo jutro k tovarnarju in prijavil carjev obisk. Silno bi me veselil obisk, a oprostite, v nedeljo ni mogoče ničesar videti, ker tovarna stoji. »A vendar, morda vam ne bo pretežavno, za nekaj ur odrediti delo v tovarni. S tem si pridobiti carjevo naklonjenost.« »Milost najvišjega Gospoda mi je ljubša nego milost carjeva,« je lepo odgovoril imejatelj tovarne. »Končno pa, če bi tudi ukazal svojim delavcem delati v nedeljo, bi me ne ubogali.«

Železniški promet je v nedeljo omejen na petino. Leta 1880. se je zrušil največji most Taybridge na Škotskem. Cel vlak je strmoglavil v reko. A le dvajset ljudi je prišlo ob življenje pri tej nesreči. Zakaj? Ker je bila nedelja in v nedeljo malo kdo potuje.

Angleški delavec je zapisal o nedelji te besede: »Tihoto nedelje ljubim nad vse. Ne poznam boljše družbe kot svojo družino in dobre knjige.«

Minister Palmerston je bil nenavadno marljiv in delaven; vedno je bil zaposlen, in vendar je doživel visoko starost in še kot starček je bil duševno in telesno čil. Ko so mu čestitali k temu, je odgovoril: »Za svojo moč se imam nedvomno zahvaliti temu, da sem vse svoje življenje čuval nedeljski počitek in dajal Bogu čast.«

Kanton Graubünden v Švici ima skoro same gorske fare. Pot do cerkve je dolga in utrudljiva. Prvo postno nedeljo 1872 sem bil v malem mestecu. Prav do kolen je bilo snega. Kljub temu so prihajali ljudje od vseh strani k sveti maši. Tudi otroci, dasi so se ponekod do vratu pogrezali v sneg. Naposled sta prišla dva krepka fanta, ki sta nesla na nosilih postarnega očeta. Pred cerkvijo sta obstala ter pospremila starca v cerkev. Zvedel sem, da delata to vsako nedeljo, poleti in pozimi. Ganjen sem bil nad toliko ljubeznijo. (Wetzel.)

NEKAJ ZA SMEH.

Mali prebrisanec.

Mati: »Kaj te ni sram, da spiš tako dolgo?«

Sinko: »Veš, mama, sanjalo se mi je, da sem izgubil kapo, pa sem jo tako dolgo iskal...«

Enajstletni Janezek je bil že močno zaspán, toda jutri mora znati deset božjih zapovedi v šoli... »Janezek,« ga pozove mati, »pojdi vendar spat!«

»Ne morem, mati! Ubijati, krasti, po krivem pričevati že znam, toda spoštovati očeta in mater, to pa še ne znam...«

Je pač križ.

V gorski vasi je sedel meščan, bil je tam na počitnicah s svojo družino in se razgovarjal z gostilničarjem o otrocih. »Moj sin pesnikuje,« je rekel meščan, na kar je vzdihnil gostilničar in rekel: »Je pač križ z otroci, moj pa krade.«

Izseljenci, svoje prihranke shranjujte doma!

Mi Vam ne priporočamo vsakega denarnega zavoda, pač pa Vam brez vseh skrbi priporočamo **Spodnještajersko ljudsko posojilnico v Mariboru**. Ta zavod vodijo prevdarni ljudje, za varnost vlog jamčijo vsi člani z vsem premičnim in nepremičnim premoženjem. Sedaj ima okrog Din 60,000.000 — vlog, toda za njih varnost je jamstva nad Din 500,000.000 —. Tudi Vam bo ta zavod točno izplačeval Vaše prihranke, kadar jih boste potrebovali.

Tudi svojem nakazujle denar potom domačega zavoda! Obreslujemo Vam vlogo kar najbolje. Dajemo tudi v vseh denarnih zadevah nasvete, pišite nam na naslov:

Spodnješt. ljudska posojilnica, Maribor, Jugoslavija

Amsterdamska banka

podružnice v delavskem revirju
HEERLEN, Oranje Nassaustr. 13
HOENSBROEK, Kowenderstr. 35
BEEK pri Lutterade
KAPITAL 50,000.000 GOLD.
REZERVE 47,000.000 GOLD.

Nakazujemo denar v vse kraje v Jugoslaviji
Tu se dobe vedno dinarji po najboljši valuti

Kdo vam bo sporočil vse novice iz domačih krajev?

Domači vam ne morejo vsega pisati, vas pa vse zanima - Zato je najbolje, ako si naročite tednik

„Slovenski gospodar“

ki izhaja vsako sredo na 16 straneh in prinaša mnogo zanimivosti iz vse Slovenije - Naročnina znaša letno Din 64.-, poll. Din 32.- in se naroča na upravo Slov. gospodarja v Mariboru

BANKA BARUCH, PARIS

NASLOV ZA BRZOJAVKE:
JUGOBARUCH PARIS 22

15, RUE LAFAYETTE 15

TELEFON: TRINITÉ 81-74
TRINITÉ 81-75

Banka jugoslovanskih, čehoslovaških in poljskih izseljencev v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu

Nakazuje denar v vse kraje Jugoslavije najhitreje in po najboljšem dnevnem kurzu

Na izrecno zahtevo pošlje dinarske bankovce tudi v Holandijo

Vsi poštni uradi v Holandiji sprejemajo vplačila na naš čekovni račun štev. 145866

Položnice se dobe pri vseh poštnih uradih kakor tudi pri nas brezplačno — Hitra in točna postrežba